

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : RASA SHASTRA AND BHAI SHAJYA KALPANA
RASASHASTRA - PAPER - I

Date : 05-03-2019
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1 किं नाम यन्त्रम् ? कथं यन्त्राणि उत्तमौषधनिर्माणे उपर्युक्तानि भवन्ति सोदाहरणं विवेचयत ।

What is Yantra ? How Yantra is useful in the preparation of good quality drugs ? Explain with examples.

2 जारणायाः परिभाषा विविध प्रकारान् सोदाहरणे विलिख्य । जारणा एवं मूर्च्छनायोः विभेदं वर्णयत् ।

Write the definition of Jarana and its various types with examples. What is different between Jarana and Murchchana?

3 कज्जली-पर्पटी-कूपिपक्वरसायन एवं भस्म परीक्षायाः कृते निश्चितप्रक्रियायाः वैज्ञानिकं वर्णनं कुरुत ।

Explain the confirmative test of Kajjali , Parpati, Kupipakwa Rasayana and Bhasma with scientific view.

4 टिप्पणी कार्याः । Write short notes.

(a) हिङ्गलोत्थ पारद । Hingulottha Parada

(b) आयुर्वेदप्रकाश प्रथमोऽध्यायः । Ayurvedaprakasha Prathamoadhyayah.

(c) सुधावर्ग । Sudhavarga.

(d) संस्कार । Samskara.

(e) पिष्टी । Pishti.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : RASA SHASTRA AND BHAISHAJYA KALPANA
BHAISHAJYA KALPANA – PAPER-II

Date : 06-03-2019
Wednesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1. किम् नाम परिभाषा इति विलिख्य । औषधी निर्माण क्षेत्रे परिभाषा प्रकरणं कथं उपयोगि भवतीति सोदाहरणं विवेचयत्।

Describe the concept of Paribhasha. Discuss the role of terminology (Paribhasha) in the preparation of of Aushadhi Nirmana with examples.

2. आयुर्वेदीय औषध मानकीकरणस्य किं आवश्यकता ? संधानकल्पनायाः मानकीकरणं विस्तृतं विवेचयत् ।

Explain the need of standardization of Ayurvedic formulations. Give detailed discription of standardization of Sandhana Kalpana.

3. विभिन्न निकर्षण प्रक्रियायाः विवेचयनं कृत्वा वर्तमान सन्दर्भे आयुर्वेदिक भैषज्य निर्माणे अस्य उपयोगितां सोदाहरणं लिखितु ।

Write down the different methods extraction and their utility in present context. Give the suitable examples in Ayurvedic drugs preparation methods.

4. टिप्पणी कार्याः । Write short note -

- (a) Imulsion.
- (b) Freeze drying.
- (c) Principles of mixing.
- (d) General preparation method of tablet.
- (e) Ointment.

◆◆◆◆

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : RASA SHASTRA AND BHAI SHAJYA KALPANA
RASA CHIKITSA & AUSHADHA YOGA VIGYANA – PAPER - III

Date : 07-03-2019
Thursday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना – सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

- 1 पथ्यकल्पनानां चिकित्सकीय महत्त्वं सोदाहरणं सविस्तरं वर्णयित्वा, षडंगपानीय वर्णयत ।
Discuss about the importance of Pathaya Kalpana in therapeutic with suitable examples and enumerate Shadanga Paniya.
- 2 अधोलिखितानां योगानां संदर्भसहितं, घटकद्रव्याणि, मात्रा, आमयिकप्रयोगान् च वर्णयन्तु ।
Write about reference, formation composition, dose, therapeutic indication of the following :
 - (a) आरोग्यवर्धिनि वटी । Arogyavardhini Vati.
 - (b) शंखवटी । ShankhaVati.
 - (c) तालीसादि चूर्णम् । Talisadi Churna.
 - (d) अविपत्तिकर चूर्णम् । Avipattikara Churna.
- 3 समीरपन्नगरस, स्वर्णवंग तथा त्रिफलागुग्गुलु इत्यस्य घटकद्रव्यान् वर्णयन्तु एतयोः फलश्रुतिनां, मात्राणां, अनुपानानां, आमयिक प्रयोगाणां च वर्णनां कुरुत ।
Explain formulation, composition of Sameerapannaga Rasa, Swarna Bhanga and Triphala Guggulu along with their Phalashruti, Matra, Anupana and therapeutic indications.
- 4 टिप्पणी कार्याः । Write short notes.
 - (a) फलवर्ति । Phalavarti.
 - (b) कांजि । Kanji.
 - (c) कंसहरीतकी । Kamsaharitaki.
 - (d) सर्जरस मलहर । Sarjarasa Malahara.
 - (e) घृत मूर्च्छना । Ghrita Murchchhana.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : RASA SHASTRA AND BHAISHAJYA KALPANA
PHARMACOLOGY AND PHARMACY MANAGEMENT – PAPER – IV

Date : 08-03-2019
Friday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1. फार्मकोविजिलेन्समिति किम् ? अस्य आयुर्वेदीय औषधक्षेत्रे महत्व सविस्तरं वर्णयत् ।
What is Pharmacovigilance ? Explain in detail about its importance in Ayurvedic Drugs.
2. लोह-ताम्र योगाणां फार्मोकोलोजीम विलिख्य शरीर क्रियायां अस्य महत्वमपि वर्णयत् ।
Explain in detail about Pharmacology of Iron and Copper along with their Physiological importance.
3. फार्मोस्युटीकल विपणन विषये सोदाहरणं विवेचयत् ।
Explain in detail about Pharmaceutical marketing with suitable examples.
4. टिप्पणी कार्याः । Write short note -
 - (a) Route of drug administration.
 - (b) Packaging and labeling.
 - (c) Pharmacy Act.
 - (d) Schedule - Y.
 - (e) Source of heavy metal in Ayurvedic formulations

◆◆◆◆

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : PRASUTI - STREE ROGA
GARBHAGARBHINI VIGYANA - PAPER - I

Date : 05-03-2019
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1. अपरायाः निर्माणं रचना कार्याणि विकृतयः च विस्तरेण लिखत ।

Write in detail about placenta formation structure function and its abnormalities.

2. गर्भस्रावगर्भपातयोः निदान, लक्षणानि, उपद्रवाश्च वर्णयित्वा तेषां चिकित्सां च वर्णयत ।

Write down the causes, clinical features complications and management of Garbhasrava and Garbhapata.

3. उपद्रवयुक्त गर्भावस्थायां मातुः गर्भस्य स्वास्थ्यवस्था विज्ञातुं उपयोगी नैदानिक विधयः लिखत ।

Write the diagnostic modalities useful for evaluation of foetal and maternal health in complicated pregnancies.

4. टिप्पणी कार्याः । Write short notes -

- (a) गर्भावस्थायां विषाणु संक्रमणाः ।

Viral infection during pregnancy.

- (b) प्रसवपूर्व गर्भविकृति-निदानम् ।

Prenatal diagnosis of foetal abnormalities.

- (c) आर्तवचक्रस्य अन्तःस्रावि नियमनम् ।

Endocrine control of menstrual cycle.

- (d) गर्भविक्रान्तिः ।

Garbhavakranti.

- (e) मैथुनजन्य संक्रमण ।

STI (Sexual transmitted infections)

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : PRASUTI - STREE ROGA
PRASAVA VIGYANA – PAPER - II

Date : 06-03-2019
Wednesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1. सामान्य प्रसवावस्था वर्णनं कृत्वा प्राकृत प्रसव प्रक्रिया विस्तरेण वर्णयत ।
Describe the stages of normal labour and write in detail about the mechanism of normal labour.
2. गर्भसङ्गस्य वर्णनं कृत्वा तस्य निर्हरण विधिं प्राच्यपाश्चात्य मतानुसारेण वर्णयत ।
Describe the Garbha Sanga and procedures for its extraction as per Ayurved and modern.
3. आयुर्वेदमतानुसारेण सामान्य सूतिका परिचर्या वर्णयित्वा तस्य वैज्ञानिक उपादेयता स्पष्टी करणं कुरु ।
Describe the general management of Sutika according to Ayurveda and explain its scientific approach.
4. टिप्पणी कार्या : Write short notes -
 - (a) प्रसूति विज्ञाने रक्तधानस्य महत्वं ।
Importance of bloodtransfusion in obstretics.
 - (b) बहुअवपत्यता ।
Multiple pregnancy.
 - (c) जातमात्र परीचर्या ।
Jatamatra Paricharya.
 - (d) विलम्बित प्रसव ।
Prolong Labour.
 - (e) स्तन शोथ ।
Engarged Bresat.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019
SPECIALISED SUBJECT : PRASUTI - STREE ROGA
STREE ROGA VIGYANA – PAPER - III

Date : 07-03-2019
Thursday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1. षण्ढी योनिव्यापदस्य प्राच्यप्रतीच्य मतानुसारेण वर्णयित्वा स्त्रीजननांगानां सहज विकृति कारणानि लक्षणानि च लिखत।
Describe Shandhi Yoni Vyapad according to Ayurveda and modern. Write the causes and clinical features of congenital disorders of female genital tract.
2. आर्तवदोष प्रकार, कारणानि, लक्षणानि, चिकित्सां च लिखत।
Describe the types, causes, clinical features and management of Artava Dosha.
3. स्त्रीवन्ध्यत्वस्य हेतवः नैदानिक परीक्षण व्यवस्थां च सविस्तरेण लिखत।
Write in detail about causes, investigations and management of female infertility.
4. टिप्पणी कार्याः : Write short notes -
 - (a) गर्भपातकर योगाः।
Garbhapatkar Yogas.
 - (b) स्तन प्राकृत विकास।
Normal development of Breast.
 - (c) योनिकन्द।
Yonikanda.
 - (d) स्त्रीरोगेषु अग्निकर्म।
Agnikarma in Gynecology.
 - (e) सोमरोग।
Soma Roga.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
FINAL YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - MARCH - 2019

SPECIALISED SUBJECT : PRASUTI - STREE ROGA

PRASUTI TANTRA - STREE ROGA - SHALYA KARMA – PAPER – IV

Date : 08-03-2019
Friday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weightage.

1. उदरपाटनस्य आवश्यकता कदा भवति ? तस्य सम्पूर्णविधिं वर्णयत ।
What are the indications of caesarean section ? Describe its complete procedure.
2. (a) गर्भाशय लेखनं शस्त्रकर्मस्य सम्पूर्ण विधि वर्णनं कुरु ।
Write complete procedure for dilatation and curatage of uterus.
(b) निर्वातयन्त्रेण (वेक्युम) प्रसवविधि सोपद्रवं वर्णयत ।
Describe the procedure of vaccum delivery along with its complications.
3. गर्भाशयभ्रंशस्य शस्त्र चिकित्सां सविस्तरेण वर्णयत ।
Write the surgical management for uterine prolapse in detail.
4. टिप्पणी कार्या : Write short notes -
 - (a) गर्भपातस्य अधिनियम । MTP Act.
 - (b) औपसर्गिक गर्भघ्रावस्य चिकित्सा । Management of septic abortion.
 - (c) सन्यास चिकित्सा । Management of Shock.
 - (d) प्रसूतितंत्रे समाविष्ट नैतिक एवं विधिक विषय । Ethical and legal issues involved in obstetrics.
 - (e) गर्भाशय अंतकलायाः परीक्षा । Endometrial Biopsy.

